

at forhandleren skal være berettiget til at vælge i stedet for at tilbagelevere udlånt materiel at overtage materiellet mod at betale dets nedskrevne værdi.

Den nedskrevne værdi er i overensstemmelse med princippet i årsregnskabslovens § 28 defineret som anskaffelses- eller kostprisen formindsket ved afskrivninger, der tilsigter en systematisk afskrivning af det pågældende materiel over dets brugstid. Da alle leverandørselskaberne med en enkelt undtagelse er aktieselskaber, for hvem årsregnskabsloven gælder, vil dette princip således indebære, at forhandleren skal betale det beløb, hvortil det pågældende materiel er optaget i leverandørselskabets årsregnskab.

Kan parterne ikke enes om fastsættelsen af den nedskrevne værdi, kan en vejledende udtalelse indhentes ved anvendelse af retsplejelovens regler om syn og skøn uden anlæggelse af retssag.

Til § 4

Stk. 1 skal sikre de selvstændige benzinforhandlere, der ikke selv ejer salgsanlægget, mod urimelige vilkår fastsat af ejeren af ejendommen, når denne samtidig er leverandør. Det er i retspraksis uklart, hvornår lejelovens regler om erhvervslejemål gælder for et sådant forhold, men leverandørselskaberne benytter undtagelsesfrit betegnelsen forpagtningskontrakt i stedet for lejekontrakt for at undgå beskyttelsesreglerne i lejelovgivning.

Lovforslaget indebærer imidlertid, at reglerne om erhvervslejemål i lov om leje skal finde anvendelse, uanset om kontraktforholdet betegnes »forpagtningskontrakt«. Dette indebærer navnlig, at domstolene får indseende med fastsættelsen af vilkår, ligesom der tilsikres forpagterne/lejerne en beskyttelse mod urimelig opsigelse i kraft af lejelovgivningens regler om erhvervsbeskyttelse.

Stk. 2 skal hindre, at leverandørselskaberne gennem selektive tilskud eller andre subsidier påvirker konkurrencen i detailledet, f.eks. således at de leverandørdrevne benzinsalgssteder opnår fordele, der medfører urimelige konkurrencevilkår til

skade for de forhandlerdrevne salgssteder.

Ved sådanne ulovlige subsidier forstås også de tilfælde, hvor et leverandørdrevet salgssted vedblivende drives med driftsunderskud, der dækkes af leverandøren.

Til § 5

Bortset fra lovforslagets § 4, stk. 2, er virkningen af tilsidesættelse af bestemmelserne i lovforslaget civilretlig ugyldighed. Denne virkning kan ifølge sagens natur ikke komme på tale i forbindelse med § 4, stk. 2, og der foreslås derfor i overensstemmelse med monopollovens § 22 fastsat en straffesanktion for overtrædelse af § 4, stk. 2.

Til § 6

Som følge af lovens sigte, hvorefter de svagere parter skal beskyttes mod, at de stærkere parter i de pågældende kontraktforhold gennemfører urimelige aftalevilkår, er det en nødvendig forudsætning, at loven ikke skal kunne fraviges ved aftale.

Stk. 2 fastslår, at lovens ikrafttrædelsestidspunkt er 1. juli 1985, men således, at loven også får virkning for kontrakter – herunder tinglyste deklamationer, jfr. § 1, stk. 1 – der er indgået før ikrafttrædelsestidspunktet.

Da forholdene i branchen er således, at langt de fleste eksisterende benzinsalgssteder, der ikke drives af leverandørselskaberne selv, er underkastet bindende aftalevilkår, vil det ikke være muligt at opnå den ved lovforslaget tilsigtede virkning, såfremt lovforslaget ikke kommer til at omfatte også bestående kontraktforhold.

Et forslag af den karakter, der udspringer af lovgivningsmagtens beføjelse til efter almene kriterier at foretage en generel regulering af erhvervslivets forhold, er ikke ukendt i dansk erhvervslovgivning. Der kan således henvises til forbrugeraftaleloven og lejelovgivning. Benzinforhandlere, der driver deres virksomhed som forpagtere efter lovens ikrafttræden, vil kunne påberåbe sig beskyttelsesreglen i § 4, stk. 1, uanset hvornår kontrakten er indgået.